UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

IX. De Insulis novi orbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62915

Visual Library

corum præfatorum, ac loca eorum fiſco ipſo jure devoluta & incorporata ſint & eſſe cenſeantur, omnibus dignitatibus, & quomodolibet obtentis beneficiis, privati exiſtant, neque ad civitates & loca præfata ullo unquam tempore remitti poſſint, & ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illisque bonorum & dignitatum portæ perpetuò claudantur. Ro. 4. Cal. April. 1566.

Sixtus V.

Bonorum immobilium Gallicanæ Eccleſiæ alienatio permittitur in ſubſidium belli ad exterpandas hæreſes.

CAP. VII.

CVm chariſſimus in Chriſto filius noſter Henricus Francorum Rex Chriſtianiſſimus ſuis literis & nuntiis nobis ſignificaverit, ſe jam omnes propemodum modos tentaſſe reducendi hæreticos, qui jam aliquam partem regni ſui infecerant, in viam veram & Catholicam, ac tot retroactis ſeculis in illo regno uſitatam, magna cum pietatis laude, & ipſius regni tranquillitate, nec tamen quicquam proficere potuiſſe, volens ſatisfacere debito ſuo erga Deum omnipotentem, per quem Reges regnant, paci etiam & quieti Regni ſui conſulere cupiens: ſcriptum eſt enim: *Omne Regnum in ſe diviſum, deſolabitur.* conſcientiæ etiam ſecuritati, & animæ ſuæ ſaluti, qua nulla res eſt pretioſior, proſpicere intendens, quando alia via non licuit, ad arma ſuccurrendum duxit, quò hanc peſtem ex ſuo regno ejiceret & eliminaret: eodem etiam tempore non ſolùm conſervationi Eccleſiarum ac perſonarum & bonorum Eccleſiaſticorum, ſed etiam recuperationi eorum, quæ ab his hæreticis detinentur, & impiè tractantur, diligenter intenderet: cùm alioqui de his omnibus rationem Deo redditurus, divini judicii ultionem meritò reformidare cogatur, ſi remiſsè ac negligenter negotium Dei ac religionis, Eccleſiarum etiam & bonorum occupatorum tractaret. Quare cùm jam arma ſumpſerit, hoc ſancto propoſito conſtantiſſimè obfirmatus, juſtum eſſe duxit, ut Clerus etiam Galliæ partem oneris ſuſtineat, quod etiam ipſe idem Franciæ Clerus legitimè congregatus, neceſſarium judicavit iſtis bellorum tempeſtatibus Regi ſuccurrendum eſſe, etiam per alienationem bonorum immobilium; Nobis itaque ſupplicari fecit, ut dicto Clero facultatem vendendi bona mobilia vel immobilia, uſque ad valorem centum millium ſcutorum in redditibus annuis concederemus: Nos conſiderantes, quòd ſi bellum hoc cùm exitum habuerit, quem & optamus, & aſpirante regiis conatibus divina clementia firmiter ſperamus, Eccleſiaſticus ordo non ſolùm conſervabit quæ nunc poſſidet, ſed recuperabit jam ab hæreticis occupata, quorum non parva ſumma eſt, poſtulatis regiis libenter annuimus, ita tamen ut hic ordo ſervetur, in præſens quinquaginta tantùm millia alienentur: quæ ſumma ut quàm minimo Eccleſiarum detrimento efficiatur, & fideliter atque utiliter in uſum deſignatum erogetur.

TITVLVS VIII.

DE OFFICIO LEGATI.

Leo X. In concilio Lateranenſi.

Legati reſidere tenentur in locis ad quæ deputantur.

CAP. I.

NVllis Cardinalibus provincias ac civitates legationis titulo obtinentes eas per locum tenentes aut officiales quoſcunque adminiſtrare liceat, ſed perſonaliter ipſi pro majori parte temporis adeſſe atque eas omni vigilantia regere & gubernare teneantur: & qui nunc titulum legationis obtinent, aut pro tempore obtinebunt, ſi in Italia intra tres menſes, ſi extra Italiam quinque, à die præſentis publicationis ad ſuas provincias ire, ac majorem temporis partem ibi reſidere teneantur: niſi de noſtro & ſucceſſorum noſtrorum mandato pro aliquibus gravioribus negotiis in Romana Curia retineantur, vel ad alia loca, prout neceſſitas poſtulat, mittantur: & tunc in dictis provinciis ac civitatibus vicelegatos, auditores, locum tenentes, cæterosque conſuetos officiales cum debitis proviſionibus ac ſalariis habeant. Qui præmiſſa omnia & ſingula non ſervaverint, emolumentis quibuſcunque legationis careant. [...] quidem propter hoc antiquitus ordinata & inſtituta erunt, ut opportuna legatorum præſentia populis eſſet ſalutaris, non ut ipſi laborum & curarum penitus expertes, lucro tantùm, ſuæque legationis titulo inhiarent. Rom. 3. Non. Maji. 1515.

TITVLVS IX.

DE INSVLIS NOVI ORBIS.

Alexander VI.

Ad propagandam fidem Chriſtianam, novi orbis Inſulæ conceduntur juri & dominio Regis Catholici, Ferdinandi Arragon.

CAP. I.

ALexander Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, Ferdinando Regi, & Iſabellæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Arragonum, Siciliæ, & Granatæ, illuſtribus, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. a Inter cætera divinæ majeſtati beneplacita opera, & cordis noſtri deſiderabilia, illud profectò potiſſimum exiſtit, ut fides Catholica & Chriſtiana religio, noſtris præſertim temporibus exaltetur, ac ubilibet amplietur & dilatetur, animarumque ſalus procuretur, ac barbaricæ nationes deprimantur, & ad fidem ipſam reducantur. Unde cum ad hanc ſacram Petri ſedem divina favente clementia (meritis licet imparibus) evecti fuerimus, cognoſcentes vos tanquam veros Catholicos Reges & Principes, quales ſemper fuiſſe novimus, & à vobis præclarè geſta toti penè jam orbi notiſſima demonſtrant, nedum id exoptare, ſed omni conatu, ſtudio & diligentia, nullis laboribus, nullis impenſis, nullisque parcendo periculis, etiam proprium ſanguinem effundendo efficere, ac omnem animum veſtrum, omnesque conatus ad hoc jam dudum dedicaſſe, quemadmodum recuperatio regni Granatæ à tyrannide Sarracenorum hodiernis temporibus per vos, cum tanta Divini nominis gloria, facta teſtatur, dignè ducimur non immeritò & debemus illa vobis etiam ſponte & favorabiliter concedere, per quæ hujuſmodi ſanctum & laudabile ab immortali Deo cœptum propoſitum indies ferventiori animo ad ipſius Dei honorem & imperii Chriſtiani propagationem proſequi valeatis. Sanè accepimus quòd vos dudum animum propoſueratis aliquas inſulas & terras firmas, remotas & incognitas, ac per alios hactenus non repertas, quærere & invenire, ut illarum incolas & habitatores ad colendum Redemptorem noſtrum, & fidem Catholicam profitendum reduceretis, hactenus in expugnatione & recuperatione ipſius regni Granatæ, plurimùm occupati, hujuſmodi ſanctum & laudabile propoſitum veſtrum ad optatum finem perducere nequiviſtis: ſed tandem ſicut Domino placuit, regno prædicto recuperato, volentes deſiderium adimplere veſtrum, dilectum filium Chriſtophorum

a *Conſtitutio ab Hiſtoricis celebrata, illa eſt, quæ Regi Portugaliæ & Caſtellæ inter, Indias dividebat, ne ad arma devenirent. Eſt autem Ferdinandus hic V. Arragoniæ Rex, Ioannis filius, Alphonſi Neapolitani frater, Caroli V. & Ferdinandi Impp. avus. Qui in uxorem ducta Iſabella Caſtellæ Regina, maxima regna conjunxit, & Iohannam unic. poſt Philippo Auſtr. nuptam, procreavit.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

phorum Columbum, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cum navigiis & hominibus ad ſimilia inſtructis, non ſine maximis laboribus & periculis ac expenſis deſtinaſtis, ut terras firmas & inſulas remotas & incognitas hujuſmodi, per mare, ubi hactenus navigatum non fuerat, diligenter inquireret: qui tandem (divino auxilio) facta extrema diligentia in mare Oceano navigantes certas inſulas remotiſſimas, & etiam terras firmas, quæ per alios hactenus repertæ non fuerant, invenerunt, in quibus quàm plurimæ gentes pacificè viventes, & ut aſſeritur, nudi incedentes, nec carnibus veſcentes, inhabitant, & ut præfati nuncii veſtri poſſunt opinari, gentes ipſæ in inſulis & terris prædictis habitantes, credunt unum Deum creatorem in cœlis eſſe, ac ad fidem catholicam amplexandum, & bonis moribus imbuendum ſatis apti videntur, ſpesque habetur, quòd ſi erudirentur, nomen Salvatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, in terris & inſulis prædictis faterentur, ac præfatus Chriſtophorus in una ex principalibus inſulis prædictis, jam unam turrim ſatis munitam, in qua certos Chriſtianos, qui ſecum iverant, in cuſtodiam, & ut alias inſulas ac terras firmas, remotas & incognitas inquirerent, poſuit, conſtrui & ædificari fecit: in quibus quidem inſulis & terris jam repertis aurum, aromata, & aliæ quamplurimæ res pretioſæ diverſi generis & diverſæ qualitatis reperiuntur, unde omnibus diligenter, & præſertim fidei Catholicæ exaltatione & dilatione (prout decet catholicos Reges & Principes) conſideratis, more progenitorum veſtrorum claræ memoriæ Regum, terras firmas & inſulas prædictas, illarumque incolas & habitatores vobis, divina favente clementia, ſubjicere, & fidem catholicam reducere propoſuiſtis. Nos igitur hujuſmodi veſtrum ſanctum & laudabile propoſitum plurimùm in Domino commendantes, ac cupientes, ut illud ad debitum finem perducatur, & ipſum nomen Salvatoris noſtri in partibus illis inducatur, hortamur vos quamplurimùm in Domino, & per ſacri lavacri ſuſceptionem, qua mandatis Apoſtolicis obligati eſtis, & viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti attentè requirimus, ut cùm expeditionem hujuſmodi omninò proſequi & abſumere proba mente orthodoxæ fidei zelo intendatis, populos in hujuſmodi inſulis & terris degentes, ad Chriſtianam religionem ſuſcipiendum inducere velitis & debeatis, nec pericula nec labores ullo unquam tempore vos deterreant, firma ſpe fiduciaque conceptis, quòd Deus omnipotens conatus veſtros feliciter proſequetur. Et ut tanti negotii provinciam Apoſtolicæ gratiæ largitate donati, liberius & audacius aſſumatis, motu proprio, non ad veſtram vel alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes inſulas & terras firmas inventas & inveniendas, detectas & detegendas verſus occidentem & meridiem fabricando & conſtruendo unam lineam à Polo Arctico ſcilicet Septentrione, ad Polum Antarcticum ſcilicet meridiem, ſeu terræ firmæ, & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcunque partem, quæ linea diſtet à qualibet Inſularum, quæ vulgariter nuncupatur, *de los Azores y cabo verde*, centum leucis verſus occidentem & meridiem, ita quod omnes inſulæ, & terræ firmæ repertæ & reperiendæ, detectæ & detegendæ, à præfata linea verſus occidentem & meridiem per alium Regem aut Principem Chriſtianum non fuerint actualiter poſſeſſæ uſque ad diem nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti proximi præteritum, à quo incipit annus præſens milleſimus quadringenteſimus nonageſimus tertius, quando fuerunt per nuncios & Capitaneos veſtros inventæ aliquæ prædictarum inſularum, auctoritate omnipotentis Dei, nobis in beato Petro conceſſa, ac Vicariatus Ieſu Chriſti, qua fungimur in terris, cū omnibus illarum Dominiis, civitatibus, caſtris, locis & villis, juribusque & indictionibus ac pertinentiis univerſis, vobis, hæredibusque & ſucceſſoribus veſtris (Caſtellæ & Legionis Regibus) in perpetuum tenore præſentium donamus, concedimus & aſſignamus, voſque & hæredes ac ſucceſſores præfatos illarum dominos, cum plena, libera & omnimoda poteſtate, auctoritate & juriſdictione, facimus, conſtituimus & deputamus: decernentes nihilominus per hujuſmodi donationem, conceſſionem & aſſignationem noſtram nulli Chriſtiano Principi, qui actualiter præfatas inſulas & terras firmas poſſederit uſq; ad dictum diem Nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, jus quæſitum, ſublatū intelligi poſſe aut auferri debere. Et inſuper mandamus vobis in virtute ſanctæ obedientiæ (ut ſicut pollicemini, & non dubitamus pro veſtra maxima devotione & regia magnanimitate, vos eſſe facturos) ad terras firmas & inſulas prædictas, viros probos & Deum timentes, doctos, peritos & expertos, ad inſtruendum incolas & habitatores præfatos in fide catholica, & bonis moribus imbuendum deſtinare debeatis, omnem debitam diligentiam in præmiſſis adhibentes, ac quibuſcunque perſonis, cujuſcunque dignitatis, etiam imperialis & regalis ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis ſub excommunicationis latę ſententię pœna, quam eo ipſo, ſi contra fecerint, incurrant, diſtrictius inhibemus, ne ad inſulas & terras firmas, inventas & inveniendas, detectas & detegendas, verſus occidentem & meridiem, fabricando & conſtruendo lineam à Polo Arctico ad Polum Antarcticum, ſive terræ firmæ & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcunque partem, quæ linea diſtet à qualibet inſularum, quæ vulgariter nuncupantur, *de los Azores y cabo verde*, centum leucis verſus occidentem & meridiem, ut præfertur, pro mercibus habendis, vel quavis alia de cauſa accedere præſumant abſque veſtra ac hæredum & ſucceſſorum veſtrorum prædictorum licentia ſpeciali. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. In illo à quo imperia & dominationes ac bona cuncta procedunt confidentes, quòd dirigente Domino actus veſtros, ſi hujuſmodi ſanctum & laudabile propoſitum proſequamini, brevi tempore cum fœlicitate & gloria totius populi Chriſtiani, veſtri labores & conatus exitum fœliciſſimum conſequentur. Romæ 4. Nonas Maji. 1493.

TITVLVS X.

DE BENEFICIORVM COLLATIONE & impetratione.

Iulius II. In Concilio Lateranenſi.

Beneficiorum aut dignitatum tam regularium quàm ſæcularium adminiſtrationem neglecta expeditione literarum Apoſtolicarum, aut illis non expeditis ſuſcipere, fraudis eſt reſtitutioni fructuum obnoxia.

CAP. I.

Romani Pontificis circumſpecta providentia ad ea libenter intendit, per quæ animarum periculis, Eccleſiarum & Monaſteriorum diſpendiis obvietur, Cameræque Apoſtolicæ (cui diverſa impenſarum onera, pro Eccleſiæ Romanæ ſtatu conſervando, quotidiè incumbunt) indemnitati debitè provideatur. Cupientes igitur, ne proviſiones, conceſſiones & gratiæ Apoſtolicæ ſedis, & præcipuè quæ à nobis emanarunt, & pro tempore emanabunt, diu maneant in ſuſpenſo, ſed perfectè ad actum juxta Apoſtolicas conſtitutiones, deducantur a. Et ne Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Eccle-

a *Similis, in repertorio in verb. Gratia, debita forma gratiarum literis non expeditis, ſub pœna excommunicat. & privationis Eccleſiarum & beneficiorum, nemo ſe intromiſcere debet adminiſtrationi eorundem.*